

Warszawa, dnia 8 maja 2025 r.

Stanowisko w sprawie pojawiającego się w publicznym dyskursie pomysłu dot. zakazu korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych w szkołach

Państwowa Komisja apeluje o presję regulacyjną i obowiązek posiadania polityki ochrony dzieci przez wszystkich dostawców usług i produktów online, a w szczególności przez platformy społecznościowe i streamingowe w celu budowania bezpiecznych warunków do życia i rozwoju. Apeluje również o opracowanie spójnych i zrównoważonych strategii opartych na właściwych postawach, wiedzy i umiejętnościach, regulujących korzystanie z telefonów komórkowych w szkołach.

Integracja wyżej wymienionych elementów, na które składają się zarówno badanie zjawiska, jak również bezpośrednie doświadczenia specjalistów, wskazuje na potrzebę prowadzenia oddziaływań równoległych i spójnych, nie zaś skrajnych.

Wydaje się, że skuteczniejsze od dążenia do całkowitego zakazu używania telefonów komórkowych w szkołach, jest rozwiązanie polegające na tym, aby to właśnie szkoły pełniły kluczową rolę w kształtowaniu kompetencji cyfrowych, informacyjnych i medialnych oraz edukowaniu uczniów w zakresie świadomego i odpowiedzialnego korzystania z nowoczesnych technologii. Takie podejście znajduje swoje uzasadnienie w rekomendacjach OECD¹, które podkreślają znaczenie technologii jako nieodłącznego elementu nowoczesnej edukacji oraz konieczność zachowania równowagi pomiędzy jej wykorzystaniem a ochroną zdrowia psychicznego i dobrostanu uczniów.

Zabierając głos w tej sprawie, Państwowa Komisja wskazuje, że mamy do czynienia z epidemią przemocy doświadczanej przez młodych ludzi, a w szczególności dzieci – w internecie. Najbardziej niepokojące dane dotyczą krzywdzenia seksualnego małoletnich poniżej lat 15. Trendy ostatnich lat pokazują wyraźny wzrost liczby przypadków wykorzystania seksualnego w sieci, od kilkudziesięciu proc. w 2019 roku do nawet 1816 proc. więcej w 2023 roku.² Ostatnia z kategorii o największej dynamice przyrostu odnosi się do tzw. materiałów ukazujących seksualne wykorzystanie dzieci (CSAM – Child Sexual Abuse Materials), wytwarzanych przez same dzieci pod wpływem manipulacji, szantażu lub zastraszania ich przez sprawców. Dotyczy to dzieci w wieku 7-10 lat. Według szacunków międzynarodowej organizacji „We Protect” nawet 68 proc. osób małoletnich w Polsce doświadczyło jednej z form przemocy seksualnej w internecie.³ Przestrzenia, w której najczęściej dochodzi do krzywdzenia seksualnego dzieci są platformy społecznościowe wraz z komunikatorami oraz gry online. Więcej informacji znajduje się w Raporcie „Internet Dzieci”⁴. Dostęp do platform cyfrowych odbywa się w grupie wiekowej 7-10 lat niemalże w 100 proc. z urządzeń mobilnych, najczęściej ze smartfonów.

¹ OECD (2024), “Technology use at school and students’ learning outcomes: Exploring the relationship with new data from Germany”, OECD Education Spotlights, No. 17, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/422db044-en>.

² K. Staciwa, System przeciwdziałania przemocy seksualnej wobec małoletnich w środowisku cyfrowym – opis i kierunkowe rekomendacje działań, Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, Kancelaria Sejmu RP, Warszawa 2024, s. 15.

³ We Protect – Global Alliance, Szacunki dotyczące narażenia dzieci na krzywdy seksualne w sieci i ich czynników ryzyka, Economist Impact 2021: WeProtect_Economist-Impact_European-online-sexual-harms-study_report_Poland-translation.pdf

⁴ https://pkdp.gov.pl/wp-content/uploads/2025/03/INTERNET_DZIECI_RAPORT.pdf (dostęp dnia: 07.05.2025)

Wydany przez Państwową Komisję wraz z Instytutem Cyfrowego Obywatelstwa, we współpracy z Polskimi Badaniami Internetu i firmą Gemius raport z monitoringu obecności dzieci i młodzieży w mediach cyfrowych w Polsce pt. „Internet Dzieci” wskazuje źródła opisanego kryzysu bezpieczeństwa młodych ludzi. Z danych pochodzących z urządzeń elektronicznych wynika, że aż 58 proc. młodych ludzi w wieku 7-12 lat regularnie używa platform społecznościowych i komunikatorów pomimo tego, że regulaminowy wiek dostępu wynosi 13 lat. Tylko z jednej ze znanych platform korzysta 760 tys. dzieci w tej grupie wiekowej, spędzając w aplikacji średnio 2 godziny 11 minut dziennie, a z innych - 580 tys. czy 290 tys. Z najpopularniejszych komunikatorów korzysta 900 tys. i 700 tys. dzieci poniżej 13 roku życia.

Warto podkreślić, że najmłodsi użytkownicy sieci poszukują w internecie tematyki z zakresu edukacji, kultury i rozrywki oraz serwisów erotycznych. Raport wskazuje, że godziny szkolne statystycznie pokazują najniższą intensywność użytkowania platform i komunikatorów⁵.

Dane Raportu Fundacji GrowSPACE⁶ wskazują, że 89,4% szkół w Polsce kwestie korzystania z telefonów komórkowych reguluje w swoich statutach, a blisko 52% wprowadziło całkowity zakaz korzystania z urządzeń ekranowych na terenie szkoły.

W ogólnopolskich konsultacjach zorganizowanych przez Radę Dzieci i Młodzieży RP przy Ministrze Edukacji i Nauki, w których uczestniczyło ponad 1600 uczniów, 75% badanych uznało, że telefon komórkowy może wspierać proces nauki, a 77% opowiedziało się za wprowadzeniem rozsądnych ograniczeń jego używania w szkołach⁷. Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że młodzież dostrzega potrzebę zarówno korzystania z nowoczesnych narzędzi, jak i odpowiedzialnego ich używania. Nasuwa to refleksję co do zasadności i skuteczności wprowadzenia zakazu korzystania ze smartfonów w szkołach.

Państwowa Komisja podkreśla konieczność holistycznego i zrównoważonego podejścia do zwiększania w cyberprzestrzeni bezpieczeństwa młodych ludzi, w szczególności dzieci do lat 15. Właściwą odpowiedzią na wyzwania związane z rozwojem nowych technologii powinna być edukacja oraz interwencja na poziomie systemowych organów regulacyjnych, ukierunkowana w szczególności na dostawców usług i produktów online.

W imieniu Państwowej Komisji

Przewodnicząca Państwowej Komisji

⁵ J. Przewłocka, Specyfika korzystania ze smartfonów przez dzieci i młodzież (w:) Internet dzieci - M. Bigaj, K. Ciesiolkiewicz, K. Mikulski, A. Miotk, J. Przewłocka, M. Rosa, A. Załęska, wyd. Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, Fundacja „Instytut Cyfrowego Obywatelstwa”, Warszawa 2025, s. 56-62.

⁶ Raport „Edukacja Cyfrowa”, Fundacja GrowSPACE 2025: <https://growspace.pl/index.php/raport-telefon-y-komorkowe/> (dostęp dnia: 23.04.2025 r.).

⁷ Rekomendacje Rady Dzieci i Młodzieży RP przy Ministrze Edukacji i Nauki w sprawie korzystania przez uczniów z telefonów w szkołach, Warszawa, 01.02.2023 r.: <https://www.gov.pl/web/edukacja/telefon-y-komorkowe-w-szkolach--konferencja-prasowa-rady-dzieci-i-mlodziezy-rp> (dostęp dnia: 23.04.2025 r.).